

UJVIDÉKI HIRLAP

AZ UJVIDÉKI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap

Előfizetési ára:

egész évre - - - - - 10 K
fél évre - - - - - 5 „

Egyes szám ára 10 fillér.

Felelős szerkesztő: Kardos Miksa.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Thököly I.-u.
5. I. e. hová a lap szellemi és anyagi ügyeire
való mindennemű megkeresés intézendő.

Telefon 137.

I. évfolyam.

Ujvidék, csütörtök 1910. szeptember 22.

48. szám.

Wilcsek Ferencné.

Nem nekrológot írunk. Szegény, földhöz ragadt napszámosokról nem szoktak ilyent írni. Az a kiválasztottak privilégiuma. Azoké, akiket még haláluk után is szóvirágos mezbe öltöztet gyakran nem is annyira az igaz érdemből fakadó elismerés és kegyelet, csak az uri konvenció, ugyanaz, amely az élőket tósztok árjába szokta fullasztani.

Mert beszélni, tósztozni, szalmát csépelni tudunk.

Vajha a cselekvések terén is *annyi buzgalom és hevület* tudná megszállni a mi szíveinket és *annyi akaraterő* tudná megmozgatni és eredményre vinni a mi elhatározásainkat, amennyi tűz és energikus gesztus jellemzi a magyar pohárköszöntőt.

Wilesek Ferencné nem a kiválasztottak közé tartozott. Ő csak a kiválasztottak ruháit mosogatta a mindennapi keserű kenyérért. És mosogatott a Duna vizével. Azzal a fertőzött folyóvízzel, amit szintén szegény és jámbor puttonyosok visznek el minden házhoz.

Még csak nem is ivott Duna-vizet, csak mosogatott, öblögetett abban. Elég volt neki ez is ahhoz, hogy elköltözzék az élők sorából és neve a mosókonyhából az egész ország szemébe kerüljön a napi sajtó legszomorúbb hasábján: azon, amelyen a bakteriológiai vizsgálat a koleraeseteket szokta közhírré tenni.

Ez a név: Wilesek Ferencné, ott, ahová irtuk, lapunk élén, nem nekrológot jelent tehát. Sokkal többet, sokkal súlyosabbat jelent. *Bizonyítékot, világosságot és „mementó”-t* jelent az valamennyiünknek: *hatóságoknak és Ujvidék város közönségének egyaránt.*

Nyissa fel hát a halott az élők szemé!

Lássuk és higgyük, hogy a Duna vize a halál csiráit elhozta a mi városunkba is.

Félre tehát az optimizmussal! Félre a Pató Pálékkal!

Megszakítás nélkül való, határozott, gyors és teljes munkát kérünk hatóságainktól óvintézkedéseikben és kiméletlen energiáit ezek végrehajtása körül!

Nem a mi feladatunk, hogy egy pusztító veszedelem elleni védekezés egész rendszerét, módját és mikéntjét

ismertessük. Az se, hogyan háríthatók el egyik-másik szükséges intézkedés végrehajtása elé tornyosuló, többnyire csak látszólag leküzdhetetlen akadályok.

Bizonyára ismerik jól illetékes helyeken a gondosan meggesinált szabályok és paragrafusok özönét, de főleg szellemét. Ismerik, mert kötelesek ismerni azokat Hiszen nekik íródtak.

De kötelesek azokat az élethez és a mi városunk speciális viszonyaihoz alkalmazva szigorúan realizálni is.

Kötelesek az akadályokat is — ha kell, emberfeletti munkával — elhárítani. Annál is inkább, mert azon akadályok legtöbbször egy-egy régi mulasztás és huzavona kiáltó bizonyossága, amely tehát nemcsak egészségünknek — pláne kolera idején — de városunk jó hírnevének is árt.

Banálisak lennénk, ha ezekre a köztisztasági és közegészségügyi hiányokra rámutatnánk. Hiszen köztudomásuk azok. Végre elérkezett az idő, amidőn körmünkre égett a baj! De ez nem ad elfogadható okot arra, hogy többé-kevésbé tehetetlenül álljunk meg az ónesinált akadályok előtt!

Nem rekriminálunk. Erre a mai munkával szemben — hisszük — nincs és nem is lesz okunk.

Hatóságaink megmozdultak. Az óvintézkedések nyomai láthatók itt is, ott is.

Sorainkat tehát panaszképpen írjuk. Csak azért, mert sajnos vannak intelligens, vezetésre hivatott tényezők, akik nem hisznek a tudomány kétszer kettő négyjében, akiknek gunyos mosoly ül a szájuk szegletén minden már megtett és még teendő hatósági óvintézkedés hallatára. Akik tehát a legbölcsebben úgy vélnének cselekedni, hogy összetett kézzel semmit se cselekednének.

Nehogy tehát ezek a gögösen üres és gúnyosan szkeptikusok és ezek a kényelmes Pató Pálok demoralizálják azokat, akik tudnak, hisznek és ambíciózusok; nehogy amazok emezeknek az eddigi munkáját diszkreditálják és még teendő intézkedések elhatározását károsan befolyásolják: azért irtuk e sorokat.

Csak az a „mementó” szól belőlünk, amelyet Wilesek Ferencné neve képvisel.

És ennek a hatása alatt csak annyit kérünk, hogy zárják el a legridegebb kiméletlenséggel ezt a várost a Duna

vízének használatától, nehogy a pár nap előtti eset megisméltődhessék.

Hogyan és mily eszközök igénybevételével szoríthatjuk vissza a lakosságot a Dunától: azt illetékes helyen igen jól tudják és bizonyára teszik is kiméletlen szigorúsággal.

Az se boszorkányság — bár ismerjük az akadályokat — miként pótolhatjuk tiszta, egészséges vízzel a Duna vizét.

El a Dunától! Feltétlenül el!

Továbbá kérjük, hogy a város köztisztasági viszonyait minden irányban hozzák rendbe annyira, amennyire az adott helyzetben és az adott akadályok mellett az emberileg lehetséges. És ezen a téren se adjanak helyet a legcsekélyebb kiméletnek sem.

Hiszen ezt — a kolerától eltekintve is — Ujvidék kedvezőtlen közegészségügyi viszonyai egyenesen parancsolják.

Körültekintő pedantéria és skrupulózis figyelem jellemezze e téren a szakadatlan rendészeti felügyeletet.

Végre fojtsák el a részegeskedést radikális rendelkezésekkel.

És általában minden intézkedés tekintetében óvakodjunk attól a kényelmes, de veszedelmektől terhes axiómától, hogy „minden jól van, amint van, mert sohasem volt úgy, hogy valahogy ne lett volna!”

A kolera.

II.

A kolerajárványokban szerzett tapasztalatok világosan bizonyítják azt, hogy azt a néposztályt fenyegeti leginkább a veszedelem, amely rossz közegészségügyi viszonyok között el. Sajnos, ma rosszabbnak kell jelezniünk alsóbb néposztályunk egészségi viszonyait, mint a legutóbbi kolerajárvány idején. A rettenetes drágaság zsúfolt lakásokban való élésre kényszeríti a szegény népet, amelyet a silány táplálkozás egyébként is fogékonyabbá tesz a betegségre.

Aztán meg a mi közönségünk még nagyon is távol áll attól, hogy azt lehetne reá mondani, hogy érzéke van a közegészségügy iránt; azaz lehet, hogy van érzéke, csak hogy kifejeleszve még nincsen. Kévs történt még ez ideig annak a kifejelesztésére, bár el kell ismernünk, hogy éppen az utóbbi években szinte lázas tevékenységgel iparkodik pótolni egy a társadalom, mint a hatóság is évszázadok mulasztásait. A nép széles rétegeinek az egészségügyi ismeretekben való oktatását valljuk be nyíltan — bizony elhanyagolták — hosszu időközön át és csak lelkes

BOGDÁNY

és TÁRSA

UJVIDÉK.

Budapest, VI. Dálnok-u. 12.

II. Rákóczi Ferenc-ut 66. sz.

Saját házban.

Telefon 988.

TELEFON 219.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítási berendező vállalat.

idealisták fáradhatatlan munkájának köszönhető az az eredmény is, amire már mostan rámutathatunk.

Pedig, hogy mennyire nagy jelentőségű az egészségünk tanítása, azt ilyenkor látjuk legjobban. Milyen könnyen megy a védekezés ott, ahol a közönség alsóbb rétege is kellően fölvilágosított, kellően értelmes és kicsoda jelenetek játszódtak le a műveletlen tömegek között. Nem olvassuk-e nap-nap mellett, hogy Oroszországban és Olaszországban némely vidékeken is kicsoda támadásoknak vannak kitéve az orvosok s a hatóság kiküldöttjei, akik abban fáradoznak, hogy a járványt elnyomják, hogy a szegény népről a fenyegető veszedelmet elhárítsák? Megbotozzák, megkergetik őket, sőt életük is nem egyszer veszedelemben forog. Házaikat fölgyújtják és a buta tömeg halálra keresi az orvost, mert a fertőzött kútból nem enged vizet hordani — Ahol a tömeg ennyire elmaradt, — ott esodálkozni nem lehet azon, ha ezrével pusztulnak az emberek kolerában. — De egyébként Oroszországban a hatóságok is gyakran egészen méltóak viselkedésükben az alsóbb néprétegekhez. Így megtörtént az, hogy egy orvost, aki könyvet írt arról, hogy „mit kell tudni a fertőző betegség sikeres leküzdése tekintetében”, letartóztatták és ismeretterjesztő füzetét elkobozták, mert azokban az orosz hatóságokra nem éppen kellemesen hangzó igazságokat mondott el.

Nálunk, hála a sajtószabadságnak, ilyesmitől nem kell félni. Nálunk a sajtó valóban sokat tehet a közegészségügynek javítása érdekében. Megnyitja hasábjait arra, hogy a közönséget oktassa, megnyitja arra is, hogy közállapotaik hibáira rámutathassunk és azok javítására javaslatokat tehesünk. Ezért joggal megkövetelheti a sajtó, hogy minden irányban a tiszta valóságot tárják eléje. A titkolódzásnak helye nincs, a titkolódzás nem szolgál a köz javára. A közegészségügy hibáit csak a legnagyobb nyilvánossággal lehet megszüntetni. Példa erre az élelmiszerhamisítókra a közel jövőben várható és reméljük, erélyes megrendszabályozása.

Az ország közegészségügyének hivatalos szervezete fölötté győnge lábón áll. Elégtelen a személyzete annak az ügyosztálynak, amely a belügyi kormányzatnak egyik legfontosabb ágazata, a közegészségügyet van hivatva szolgálni. És ennek a bármennyire odaadón munkás személyzetnek nincsen szakszerűen képzett irányítója, mert az ügyosztály vezetője nem orvos, hanem jogász.

A kolerát és tífuszt nem annyira leküzdni, elfojtani kell, mint inkább megelőzni, ehhez pedig nem elég a jó adminisztrálás. Ide a szakismeretek nagy halmazából szerzett reátermettség szükséges; a paragrafusokat s azok végrehajtását már inkább reá lehetne bízni azokra, akik más, jogi természetű ügyosztályokban arra való kiváló képességüknek jelét adták.

Az ilyenféle közveszedelem, minő a kolera is, ha sok izgalommal, sok anyagi veszteséggel és ami mindennél több, talán sok emberáldozattal is jár, nem szokott haszon nélkül elmúlni. A hatóságok, az intézők személfenylik és nem egy régóta sürgetett, régóta reformálásra váró intézmény, avagy törvény napvilágot lát. Minden veszedelmes járvány nyomán megjelenik a haladás.

Hogy van-e okunk mostan nagyobb veszedelemtől tartani, arra határozott választ adni nem lehet. Oly végtelen sok tényező együttes hatásától függ ez, hogy csak a tájékozatlan ember ragadhathatja el magát arra, hogy akár az egyik, akár a másik irányban jóslásokba bocsátkozzék. De mert — amint azt vázlatosan kifejtteni iparkodtam — sok jel mutat arra, hogy veszedelemben forgunk, fokozott erővel védjük magunkat! A hatóság részen van, meg-

teszi a magát, de legyen részen minden egyes ember is.

Az egyéni védekezésről nem óhajtok ez alkalommal hosszasan írni. A *tiszta víz* az, ami minden körülmények között a legbiztosabban védelmez a kolera ellen, de más fertőző betegségek ellen is. Tiszta legyen mindenünk: testünk, ruházatunk, lakásunk, környezetünk; és mert legkönnyebben a kezünk szennyeződik, a legegyszerűbb módja az egyéni védekezésnek az lesz, ha *kezünket napjában többször, de mindenestre minden evés előtt, szappannal alaposan megmossuk*.

Mint hogy a kolerabacillus való fertőzés a legnagyobb valószínűség szerint a szájon át történik, a védekezésnek hatásos módja *szájunk gyakori öblögetése*.

Az a körülmény, hogy a kolera bacillus legtöbbször a szájon át kerül az ember szervezetébe és pedig étellel, itallal, iparkodjunk a kolerabacillusokat, ételben és italban már eleve tönkeltetni. Minthogy a kolerabacillusok magasabb hőmérsékletben rövid idő alatt elpusztulnak, így 60 C° hőmérséklet mellett már 10 perc múlva, fölforraláskor pedig azonnal, az ételek és italok útján való fertőzés ellen úgy fogjuk magunkat legbiztosabban megvédeni, hogyha *csakis olyan ételeket eszünk és csakis olyan italokat iszunk, amelyek az említett magasabb hőfok hatása alatt állottak. Kerüljük tehát koleraveszedelem idején a nyers ételeket: nyers tejet, vajot, sajtot, tejszínt, gyümölcsöket, amely utóbbiak még olyképpen is veszedelmesekek, hogy esetleg rohadó állapotban vannak, minek következtében gyomorromlást, hasmenést okoznak, s ezzel növelik a kolerára való hajlamosságunkat.*

Együnk frissen készített ételeket, olyanokat, amiket magas hőfoknál sütöttek vagy főztek. Még a péksüteményt is ajánlatos, mielőtt asztalunkra kerülne, a tűzhelyen megpirítani.

Az *ivóvíz*, ahol kitünő, nem is kell félnünk attól, hogy az terjesztője lehetne a kolera. Amde vidéken a kutak vize fertőzött lehet s azért helyesen cselekszünk, ha *forralt és zárt palackba tett vizet iszunk, miután előbb leültőtük. Ihatunk tiszta ásványvizet is avagy tisztán, kifogástalanul készített szódavizet. Vasuti állomásokon ne igyunk vizet!*

Szeszes italokat az, aki egyáltalán nem szokott velük élni, ne igyék csupán azért, hogy védje magát a kolera ellen. Aki nincsen hozzá szokva a szeszes italokhoz, még inkább árthat magának velük. Különösen helytelen szokás az, hogy ilyenkor még gyerekekkel is itatnak borovicuskát, szilvóriumot vagy konyakot. Az itasság mindenkori megfontja az egészséget, de kolera idején egyenesen veszedelemmel jár. A részegeskedő ember nagyon könnyen megkapja a kolerát és kevés reménye lehet a felgyógyulásához.

Aki vigyáz a gyomrára, meg nem rontja, túl nem terheli magát, az nagyon nyugodt lehet még kolerajárvány idején is, mert az *egészséges gyomor sava hamarosan elpusztítja a gyomorba jutott kolerabacillusokat.*

Akinek rossz az emésztése, fáj a gyomra vagy különösen akinek hasmenése van, minél előbb forduljon orvoshoz.

Gyöngíti a szervezet ellenállását a kimerültség is. Azért mértéktelesek legyünk a szórakozásokban és élvezetekben egyaránt! És gyöngíti ellenálló képességünket a félelem.

Ne féljünk tehát a kolerától, de körültekintően és okosan védekezzünk ellene! Ne meneküljünk előre idegen helyre, mert sehol jobban nem tudunk védekezni, mint a magunk tiszta otthonában!

Dr. Gerlóczy Zsigmond.

HIREK.

Személyi hir. Matkovits Béla főispán Budapestről, ahol fontos ügyek elintézése céljából tartózkodott, csütörtökön tér vissza városunkba és hivatalának vezetését átveszi.

Tomcsók dolgoznak. A radikális párt ismét megmutatta a foga fehérjét, már amint rendesen meg szokta mutatni. Ebben egyébként nincs semmi újság. Nem csinált egyebet, mint hogy minden indokolás nélkül kétszáz *Dunagyerszky* szavazót a *törvényvilágos rendelkezése ellenére* a kongresszusi képviselőválasztók névjegyzékéből kitörölt. Hát ismét egy ok a választás megsemmítésére. Így azután harmadszor is választhatnak. Szerencse, nem sokáig tart a pünkösdi királyság. Az év végén lejár a mandátum, de hogy belőlük hiramondó sem kerül az egyházközségi választmányba, az is bizonyos.

Eljegyzés. Stanojević Milán városi főkeretész jegyet váltott Richter Mariska úrhölgygel.

Hull a kő! Ne gondolja a kedves olvasó, hogy meteor, de hogy, ilyen specialitásban nincs még Ujvidék közönségének része. Nem, a Termerini-utcában hull és hogy változatosabb legyen a komédia, hát vasárnap este. De a komédiának majdnem nagyon is somoru vége lett. Arról van ugyanis szó, hogy vasárnap este, midőn dr. Dunagyerszky Gedeon országgyűlési képviselő híveivel a Kliszáról és a Csenei szállásokról úgy nyolc óra felé hazatért, a kocsik felé hatalmas közpárt indítottak, valószínűleg az ellentábor soraiból kikerült vitézek. Minden józan gondolkodású ember elítéli ezt a különös eljárást és csak helyeselni tudjuk a rendőrség erélyes fellépését, amellyel legalább egyelőre elejét vette minden hasonló támadásnak.

Érthetetlen, hogy az ujvidéki rendőrfőkapitányi hivatalnak a kolera megelőzni akaró erélyes intézkedései az ujvidéki közönség előtt süket fülekre találtak. Ugy látszik majd akkor szándékozik a közönség a kapitányság által előírt intézkedéseket megtenni, mikor már Ujvidék lakosságának a fele elhullik a kolera következtében. Ennek a városnak a lakossága igen rosszul volt nevelve a múltban, hogy a hatóság intézkedéseit meg sem akarja hallani. Végigjárjuk az egész várost és alig van négy-öt ház, ahol a járdaöntözést fogatnositva látna az ember. Szeretném végigjárni az udvarokat, ott bizonyára nem képzelt bacilus-tanyákra akadnánk. De eljön majd a leszámolás ideje is. Ne incselkedjünk a kolerrával! . . .

Ingeny ártézi víz. Az Ujvidéki Városi Ártézi Fürdő igazgatósága, látva a Dunavíz hordásának beszüntetése óta a városban uralkodó vízhiányt, ezton is közhírré teszi, hogy a régi ártézi fürdő melletti forrásból bárki ingyen korlátlan mennyiségben hordhat vizet. A fürdőépületben ivási célra ugyancsak díjtalanul bárki forralt vizet kaphat.

RÉPÁTIVIZ

Biztos sikerű gyógyszer minden -
nemű hurutos bántalmaknál. Felette
:: kellemes üdítő gyógyvíz. ::
Főraktár Ujvidéken: Gyorgyevits
Tódor utóda Kolárszky V. cégnél.

FISCHER TESTVÉREK, Ujvidék.

Műszaki telepe.

II. Rákóczi Ferenc-utca 57. szám.

Telefon: 224.

Elvállal: központi fűtést, szellőztetést, vízvezetési és csatornázási berendezéseket, légszusz-világítást, villany- és erőátvitelt, úgyszintén kűttűrást és higienikus berendezést. Minden e szakmába vágó egyéb munkálatok a legutányosabb árban. Tervek és költségjegyzék díjtalanul. Pontos, lelkiismeretes, leggondosabb kivitel. — Jó munka.

Kimutatás a városban lévő mélykutakról, melyeknek tulajdonosai ingyen engedélyezik a víz használatát az alább jelzett időpontokban: Rainer Simon, Temerini-utca, reggeltől estig, Zikmund és társa, Beresényi Miklós-utca, egész napon át, Molnár Hugó, Thököly Imre-utca, d. e. 9—10-ig és d. u. 3—4-ig, Dr. Krnó Milos, Eötvös-tér, egész napon át, Königstättler testvérek, Buzatér, d. e. 7—8-ig és egész d. u. 7-ig, Faith Boldizsár, Kiszácsi-utca, reggel 6-tól este 6-ig, Ivkovic György, Duna-utca, reggel 6-tól este 6-ig, Wagner testvérek, Kossuth Lajos-utca, reggeltől estig, Brunner Ede, II. Rákóczi Ferenc-ut, egész napon át, I. számú póstahivatal, Kossuth Lajos-utca, a főnök engedélyével egész napon át, pirosi Szilárd János, kir. közjegyző, d. e. 7—9-ig és d. u. 2—4-ig, Menráth József, Kossuth Lajos-utca, egész napon át, Sztojkovits Száva Jenőherceg-utca, egész napon át, Wagner és társai, Szodagyár II. Rákóczi-ut, d. e. 8—11-ig, Kócsi Sándor, Petőfi-utca, egész napon át, Hajós testvérek, Széchenyi-utca, egész napon át, dr. Rátvay János tanár, Futtaki országút, telep, egész napon át, R. kath. templomudvar, d. e. 9—11-ig, Nikolájevicska porta egész napon át, Szabadon hordható a víz az alanti köztereken és utcákon lévő mély kutakból: Háltér, Almási-utca, Bem-utca, Áttila-utca és végre az Artézi fürdőből. Ujvidék, szab. kir. város rendőrfőkapitányi hivatala: *Vésey Elek* s. k., főkapitány.

VITA FORRÁS

SÖSKÜT VASMELETTÉ

Természetes hazai gyógyvíz
Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegeknek, köszvény, hólyag- és vesébajok ellen.

**Félpohár Vita-forrás a gyomorégetést
: : azonnal megszünteti. : :**

A vállalat tulajdonosa a **CONSUM** Keresk. R.-t.
Budapest VII., Teréz-körút 4.

Raktár: Wagner Testvérek cégnél Ujvidék.

Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógytárban.

Tilos a Dunavízfordás. Rendőrségünk a főörvös jelentése alapján a koleraveszedelemre való tekintettel a Dunából való vízfordást bizonytalan időre eltiltotta. Ugyancsak intézkedés történt a dunai uszodák lebontása ügyében, nehogy valaki a Dunában ezután megfürdjék.

Baleset. A villamos vasuti társaság automobilja kedden délelőtt a szikvizgyár előtt elütötte Bunyik fodrász kis leányát. A leánykát súlyos sérülésekkel a kórházba szállították. Állapota válságos. A rendőrség a vizsgálatot megindította.

SCHOOL OF LANGUAGES NYELVISKOLA

Ujvidék, Ferenc József-tér 3. szám.
(Wagner-palota).

Angol-, francia-, magyar-, német- és szerb tanfolyamok. *Berlitz módszer* szerint. Külön tanfolyam felnőtteknek és gyermekeknek.

Társalgási órák.

Beiratás naponta délelőtt 10—12 óráig.

Az összes tanfolyamok október hó 1-én nyílnak meg.

Vigyázatlanságának áldozata. Egy szegény tanuló, aki korán reggel vasuton jár be a városba és a kora délutáni órákban az ilyen utazó diákok szokásához képest siet hazra szülei körébe, áldozata lett saját vigyázatlanságának. Rehák István 12 éves tanuló szerdán, amint Indiára utazott, nagy szerencsétlenség érte. Nem ügyelt eléggé, kiesett a vasuti kupéból és súlyos koponyatörést szenvedett. Válságos állapotban szállították a kórházba. Életben maradásához alig van remény.

Dr. Brezovszky Nándor 28 napi fegyvergyakorlatáról visszaérkezett, rendelését újból megkezdte II. Rákóczi Ferenc-ut 10 sz. alatt.

Szónoklat és szavaló tanfolyam Ujvidéken. R. Kovács Laura az Európászerte ismert jeles szavaló művésznő, ki Bpsten a tudományegyetemen október elején nyitja meg második sikeres tanévét a szónoklat és szavaló iskolájának, Ujvidéken is a bpestihez hasonló tanfolyamot nyit az Erzsébet szálló nagy termében. A tanfolyam 6 hónapra terjed és az előadások minden kedden délután 4-től 6 óráig tartanak. Tandíj nincsen, csupán 2 korona beiratási díj szól a kurzusra. A tanfolyamra mindenki beiratkozhat, mint tanuló vagy mint hallgatók. A tanfolyam gyakorlati uton oktatja a modern társadalmi és politikai szónoklatot, a minden téren szükséges jó modort és tiszta beszédet. Megszünteti a gondolat- és szövegszegénységet, oktatja a szavalás, felolvasás, szabad előadás és a szólóelőadó művészet minden nemes formáját. A kurzus célja továbbá a szépérzék fejlesztése és az irodalom ismertetése. Hisszük, hogy a nagy közönség őszinte jóindulattal fogja támogatni e szép, hasznos és nemes kulturális törekvést. — Beiratkozni lehet lapunk szerkesztőségében is.

Esküdtészi tárgyalás. Kedden kezdődött meg az esküdtészi tárgyalások őszi ciklusa. Ez alkalommal Mityin Iszák sajkaslaki juhász bünpörét tárgyalták, aki Szobotin Mihály esőst oly súlyosan megsebesítette, hogy ez az így, okozott sérülések következtében halálát lelta. A védelmet Dr. Hadzsi Szilárd látta el, a vádhatóságot Karácsonyi István ügyész képviselte. Az esküdtészi igazmondása alapján a bíróság vádlottat 2 évi börtönrre ítélte, amelyből két hónapot a vizsgálati fogásból beszámított.

Botérés. Rosenblüth Samu vasárnap reggel jelentést tett a rendőrségnek, hogy valaki az előző éjjel üzletbe betört és onnan értékesebb tárgyakat elvitt. A rendőrség ismeretlen tettesek ellen megindította a vizsgálatot.

Sztrájk. A Bernold Lipót fia asztalos, lakatos és vízvezetési gyárban, az asztalos munkások sztrájkba léptek. Követelésük az volt, hogy a munkaidő 9 $\frac{1}{2}$ órára szállítsák le és a felszabadult segítők napibére 3 k-ban állapítsák meg. A főnökkel a munkások nyugodtabb gondolkodású része már körülbelül megegyezett és már munkába is lépett. Ennek folytán remélhető az egész gyárban a rend mihamarabb helyreáll.

Közművelődési bélyegek. Okmánybélyeg nagyságban, művészi kivitelben, gyönyörű szép színpompával elkészült az új közművelődési bélyeg. A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület készítette el és hozta forgalomba. Azóta pedig, mióta elkészült, diadalmasan bejárta már az egész országot. Alig lehetnek, akik még nem látták és mindenki a legnagyobb elismerés hangján szól erről a szépséges szép magyar portékáról. Rendeltetésük pedig az lenne, hogy levelünkben a levélpapírost ekesítsük vagy a levélborítékot lezárjuk vele és bejárva így messze-messze földet, hirdesse a magyar közművelődés létezését és terjesztésére irányuló vágyunkat. Az érettük

kiadott néhány fillér pedig odahull majd a közművelődés pénztárába, amely mindenkor talál egy-egy magasztos és megvalósításra érdemes gondolatot. Nemzeti művelődésre irányuló minden törekvésünket, csakis társadalmi uton és magában a társadalomban tudjuk érvényre emelni, az erőforrásokat is onnan kell merítenünk. A filléres dolgokban is meg kell tanítanunk a magyar publikumot arra, hogy ott, ahol azt nem érzi meg, áldozzon a magyar közművelődés oltárán. Legyen bátorsága, büszkesége magyarságát e hazában, ép úgy, mint a külföld előtt a magyar közművelődési bélyegekkel is dokumentálni, hirdesse velük, hogy a magyar közművelődés terjesztésének van otthona. Igaz, hogy fillérenként szedjük össze az anyagi erőt nemzeti művelődésünk megizmosításához, de ezek a fillérek biztosan gyűlnek és hatványaikban ezresekké válnak. Ha pedig a büszke Anglia, a művelt Franciaország, a nagy német birodalom vagy a kis Horvátország nem szégyenkezett filléres vállalkozásokkal nemzeti kultúrvagyont egybehordani, nekünk sem lehet szegénységünket szégyelnünk. A közművelődési egyesület elnöksége ezuton is felkéri azokat, kiknek a jegyeket megtartás végett elküldötte. hogy az érték járó összeg szíves beküldésével járuljanak az egyesület kifizött hazafias céljaihoz. A kik a közművelődési jegyekkel beszélzeni óhajtanak forduljanak az egyesület budapesti Osztályához (Budapest IV. Kigó u. 2.) vagy a helyi osztályhoz (titkár: dr. Piukovich Sándor) mely a megkeresésnek azonnal eleget tesz. A közművelődési bélyegjegyek 10, 4 és 2 filléres értékben kerültek forgalomba.

Mit igyunk? Ez ma a legfontosabb kérdés, tekintettel a koleraveszedélyre. A legjobb ital volt és marad egy jó természetes ásványvíz, annál is inkább, mert a közönséges ivóvíz felforralás után sem felel meg teljesen a célnak és mert felforralás után teljesen iztelenné válik. Magyarország bővelkedik természetes ásványvizekben és azokat a legnagyobb orvosi kapacitások ajánlják, minden fertőző betegség ellen. A királyva ezen savanyu ásványvizeknek a *Borhegyi, Répdi, Bodoki Mathild és Sztojkaí víz*, s aki ezeket issza, a legmesszebbmenő elővigyázatosságának adja tanujelét, minden infekció ellen, mert ezen vizek teljesen csiramentesek és semmiféle pathogen baktériumokat nem tartalmaznak. Megrendelhetők a Magyar ásványvíz forgalmi és kiviteli r.-t.-nál, Baross-utca 43. Telefon 162—84.

A **Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvenytársaság** hajójáratokat tart fenn Budapest—Szentendre—Visegrád—Dömös között a nyári évadban háromszor, Budapest—Kisorozsi között naponta ezenfelül még egyszer, Baja—Apatin között hetenkint hatszor, Szolnok—Csongrád és Csongrád—Szeged között hetenkint háromszor, Zimony—Galacz között hetenkint háromszor, Bosna Ráca—Sabacz között hetenkint hatszor, **Vukovár**—

Fa és szén üzlet megnyitás.

Van szerencsém a t. fogyasztó közönség szives tudomására adni, hogy Ujvidéken az örmény templom háta mögött, a Limánon közvetlen a városi telep mellett szerszámfa, tűzifa és szénkereskedést nyitottam.

Raktáron tartok nagy választékban szerszámfákat I-ső osztályu kemény és puha tűzifákat, ugyszintén a legjobb minőségű porosz széneket, porosz Coaxot és kovácszenet.

Amidőn t. vevőimet eleve is a legpontosabb kiszolgálásról biztosítom, ajánlom magamat teljes tisztelettel

Rosenbaum Simon.

Városi iroda: Thököly Imre-utca I. szám.
Telefon szám: 272.

Hajós Testvérek

mű-, kelme-, ruhafestő-, gőzmosó- és vegytisztító gyára. Szörmefestés. Szörmeeladás. Ágytöltisztítás.

Gyár: Széchenyi-utca 9. szám. Ujvidék.

Telefon 215. sz.

Főüzlet: Kossuth Lajos-utca 44.

Telefon 111. sz.

FEST

MOS

VEGYTISZTÍT

olcsón, jól, gyorsan és kiváló izléssel. — Vidéki megbízásokat posta utján pontosan eszkozlünk.

Ujvidék között péntek kivételével naponként. Ujvidékről indul déli 12 óra 10 percre, Palánkára érkezik d. u. 3 óra 05 perc. Vukovár este 6 óra 50 perc. Vukovárról indul reggel 4 óra, Palánkára érkezik 6 óra 35 perc, Ujvidékre 8 óra 45 perc.

Nyilt-tér.

AZ UJVIDÉKI VÁROSI ÁRTÉZI FÜRDŐ
TEKINTETES IGAZGATÓSÁGA.

Idült izomeszujbajom miatt 6 hetes fürdőkúrát vettem, hatása jó volt, úgy, hogy a fürdőt mindenkinek a legmelegebben ajánlom, különösen a kiváló előzékeny kiszolgálás és tisztaság, valamint gyógyhatásáért.

Ujvidék, 1910. szeptember 16.

Kiváló tisztelettel

Spitzer Sándor, Budapestről.

A kiadóhivatal főnöke: Trebits Károly.

Hirdetések.

Legolcsóbb és legjobb szórakozás esténkint

az APOLLO MOZIBAN van.

(II. Rákóczi Ferenc-utca 2. Adamovich ház.)

Kényelmes, tágas, jól szellőztetett helyiség.

Változatos műsor.

1015. szám 1910. vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbíróságnak 1910. évi Sp. II. 807. számú végzése következtében *Radovanovics László* ujvidéki ügyvéd által képviselt *Dungyerszky László* ujvidéki lakos javára 175 kor. s jár. erejéig 1910 évi augusztus hó 23. án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 175 k. 9 fill.-re becsült következő ingóságok u. m.: cirkuszi felszerelvények és egyéb ingók nyilvános árverésen eladatulak

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbíróság 1910. évi V. 1190/4 számú végzése folytán 115 kor. tőkekövetelés, ennek 1910. évi május hó 15-ik napjától járó 6% kamatai 1/2% váltódíj és eddig összesen 118 korona 36 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig. Ujvidéken, a bérlemény területén, Duna-utca 14. sz. a leendő megtartására 1910. szept. hó 30. napjának d. e. 9 órája határidőül kitzüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsíron alul is fognak eladatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidéken, 1910. szeptemb. hó 15-én

Basch Sándor, kir. bir. végrehajtó.

6104/tkvi 1910. szám.

Árverési hirdetmény kivonat.

Ifj. Fried Adolf munkácsi lakos végrehajtónak Herkner Antalné ujvidéki lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 1000 K tőkekövetelés, 26 kor. árverés

kéresi, valamint jelenlegi 15 kor. és a még felmerülendő költségek kielégítése végett az 1881. LX. t. c. 144 §-a alapján és a 146 §-a értelmében az ujvidéki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság területén levő az ujvidéki 309 sz. betétben A. f. I. sor. 751 hrsz. a ingatlanból Herkner Antalné megillető felerészére 2419 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Ezen árverés megtartására határidőül az 1910. évi október hó 19-ik napjának délutáni 3 órája a kir. törvényszék árverési termébe tüzetik ki és foganatosításával Szlávi János kir. közjegyző megbízatik.

1. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a kikiáltási ár 2/3-án alul eladatni nem fognak.

2. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsírának 10%-át vagyis 241 k. 90 fill.-t készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-miniszteri rend. 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Ujvidéken, 1910. évi szeptember hó 2-án.

Vékey Joltán, s. k.
kir. törvényszéki bíró.

Kulcsár,
kir. telekkönyvvezető.

Lakás kiadó

A Beresényi Miklós-utca 16. számú házban 2 konyha egy szép lakás 1 udvari és 3 utcai szoba, mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó. — Bővebb értesítést ad

Königstättler Dusan.

Francia — német

oktatást ad igen jutányos díjazás mellett — külön órákon és csoportokban — ugyanott zongora leckék iránt is lehet érdeklődni.

BERICS DANICA urnő

Lakás: II. Rákóczi Ferenc-utca 47. szám.

STOCK-COGNAC MEDICINAL

szavatolt valódi borpárlat

CAMIS és STOCK

gőzpároló telepéből

Barcola.

Egyedüli Cognac gőzfőzde, állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben.

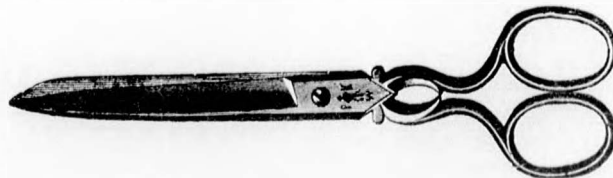
Ovakodjunk az utánzatoktól.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy

Hoschek Ignác

villamos motorerőre berendezett műköszörűldéje és acéláru raktára már nem a Singer fényképész házában, hanem átellenében Ujvidék, Duna-utca 18. szám alatt van.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát a legfinomabb acélból készített: ollók-, borotvák-, zseb- és konyhakésekben, valódi angol borotvák, önbortovák, hajnyírógépek- és mindenféle acél-áruk nagy választékban, olcsó árak.

Alapított 1882.

Alapított 1882

A legjobb hírű egyenruha-
készítő intézet

SUKDOLÁK A. Pétervárad.

Elvállal mindenféle egyenruhakészítést a legfinomabb és legdivatosabb formában.

Az e szakmába vágó összes cikkeket állandóan raktáron tartatnak.

Szolid és pontos kiszolgálás.

Tanulmányutamról

Berlinből és Angolországból visszatérve, van szerencsém a m. t. bölgyközönség szives tudomására hozni, hogy a legújabb modelleket tanulmányoztam s azon helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb izlésnek is meg tudok felelni. — Augusztus 15 e óta műtermem a legjobb munkaerővel ellátva és nyitva van. — További szives pártolást és bizalmat kér

teljes tisztelettel

WEITH HERMANN

Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc-ut 28.

FUVARLEVELEK

felülvizsgálását, a helytelen fuvardíjtelek alkalmazása által beszedett díjtöbbletek visszareklamálását, hiányzó és megsérült küldemények, továbbá határidőkésekedelmékből eredő kártérítések kieszközölését, a legjutányosabb feltételekkel és legpontosabban eszközli:

„Délmagyarországi fuvarlevél felülvizsgáló és vizsgáló és vizseregési iroda“

hat. eng. fuvarlevél felülvizsgáló cég
Ujvidéken, Eötvös-ter 2. Postafiók 15. szám.

EREDETI BOROK SZERÉMI HEGYI

eladása 50 litertől felfelé
hordókban és palaecokban.

Kész új hordók forrázva
állandóan raktáron vannak.

Wachtl Imre, kádár

Ujvidék, Petőfi-utca 8. szám (Saját házában).

Jó karban levő elegáns

teljes hálószoba, ebédlő berendezés, csillárok, szőnyegek azonnal olcsón eladatnak.

Cím a kiadóhivatalban.